

سیدل و افسون حیرت

باز شناخت شعر سیدل و حلوی با شرح چهل غزل

www.ketab.ir

دکتر کاووس حسن لی

استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شیراز

این کتاب را به

دارین نازنین

تقدیم می‌کنم

بهترین هدیه‌ای

- که در این روزگار تلخ کرونا بی -

کام جانم را شیرین کرد.

www.ketab.ir

سرشناسه:

حسن‌لی، کاووس، ۱۳۴۱-

عنوان و نام پدیدآور:

بیدل و افسون حیرت: بازشناخت شعر بیدل دهلوی با شرح چهل غزل / کاووس حسن‌لی.

مشخصات نشر:

تهران: معین، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری:

۶۲۲ ص.

شابک:

۹۷۸-۹۶۴-۱۶۵-۲۷۵-۵

وضعیت فهرست‌نویسی:

فیا

موضوع:

بیدل دهلوی، عبدالقادر بن عبدالخالق، ۱۰۵۴-۱۱۳۳ ق. — نقد و تفسیر

شعر فارسی — قرن ۱۲ ق. — تاریخ و نقد

Persian poetry--18th century--History and criticism

رده‌بندی کنگره:

PIR۶۶۵۵

رده‌بندی دیویی:

۸۱۵/۵

شماره کتابشناسی ملی:

۸۵۷۴۴۲۸

فهرست مطالب

۹	بخش نخست: مقدمه
۳۹	بخش دوم: واژه‌های ویژه
۴۱	آبله
۵۴	اشک
۷۳	امل / آرزو
۷۵	تصویر
۸۳	تمنا
۸۶	حیا
۹۶	دامن و گریبان / جیب
۱۱۷	سایه
۱۳۶	سپند
۱۴۶	سرمه
۱۵۷	شرار / شرر
۱۷۲	شمع
۱۹۴	غنچه
۲۰۶	وحشت

- بخش سوم: شرح غزل‌ها ۲۱۷
۱. بسته‌ام چشم امید از الفت اهل جهان ۲۱۹
 ۲. آینه‌ی وصل چیست حیرتی آراستن ۲۳۲
 ۳. آفت است این‌جا مباحش ایمن ز سر برداشتن ۲۳۷
 ۴. از ناله‌ی دل ما تا کی رمیده رفتن ۲۴۴
 ۵. در این محفل ندارد یمن راحت چشم وا کردن ۲۵۶
 ۶. دل روشن چه لازم تیره از عرض هنر کردن ۲۶۴
 ۷. گر به خون مشتاقان تیغ او کشد گردن ۲۷۴
 ۸. موج خونم هر قدر طوفان‌نما خواهد شدن ۲۸۳
 ۹. هم‌عنان آهم آشوب جهان خواهم شدن ۲۹۳
 ۱۰. گر به این واماندگی مطلق‌عنان خواهم شدن ۳۰۰
 ۱۱. آن عجز شهیدم که به صد رنگ تبخیر ۳۰۶
 ۱۲. روانی نیست محو جلوه را بی آب گرمیدن ۳۱۷
 ۱۳. به مطلب می‌رساند وحشت از آفاق ورزیدن ۳۲۶
 ۱۴. ما را ز بار هستی تا کی غم خمیدن ۳۳۴
 ۱۵. صبح است از این مرحله‌ی یأس به در زن ۳۴۵
 ۱۶. اگر حسرت‌پرستی خدمت ترک تمنا کن ۳۵۲
 ۱۷. غم تلاش مخور عجز را مقدم کن ۳۶۲
 ۱۸. سرمایه‌ی اظهار بقا هیچ‌کسی کن ۳۷۱
 ۱۹. رخت سنگی ندارد ای شرر وجد رهایی کن ۳۸۰
 ۲۰. در این وادی که می‌باید سراغ اعتبار من ۳۹۲
 ۲۱. نیامد کوشش بی‌حاصل گردون به کار من ۴۰۰
 ۲۲. حیرت‌آهنگم که می‌فهمد زبان راز من ۴۰۶
 ۲۳. خم قامت نبرد ابرام طبع سخت‌کوش من ۴۱۷
 ۲۴. چنین کشته‌ی حسرت کیستم من ۴۲۳
 ۲۵. گر ز بزم آن بت ساقی لقب آید بیرون ۴۲۸
 ۲۶. ای اثرهای خرامت چشم حیران در کمین ۴۳۷
 ۲۷. به کنج ابروی دلداری خال فتنه‌کمین ۴۴۷

۲۸.	به این موهومی‌ام یا رب که کرد آینه‌دار او.....	۴۵۷
۲۹.	لباس کعبه پوشید از خط مشکین عذار او.....	۴۶۶
۳۰.	باز چو صبح کرده‌ام تحفه‌ی بارگاه تو.....	۴۷۱
۳۱.	مه نو می‌نماید امشبم از آسمان ابرو.....	۴۷۹
۳۲.	ما غربت‌آشیانیم ای بلبان وطن کو.....	۴۸۷
۳۳.	بس که می‌جوشد از این دریای حسرت حب جاه.....	۴۹۵
۳۴.	عالم و این تردماغی‌های جاه.....	۵۰۴
۳۵.	چيست گردون کاین قدر در خلق غوغا ریخته.....	۵۱۳
۳۶.	به غبار این بیابان نه نشان پا نشسته.....	۵۲۱
۳۷.	به تو نقش صحبت ما چه قدر به جا نشسته.....	۵۲۶
۳۸.	به رشته‌ات اثر وهم مدعاست گره.....	۵۳۷
۳۹.	وهم شهرت بهانه‌ایم همه.....	۵۴۴
۴۰.	پری می‌فشان ای تعلق بهانه.....	۵۵۰
بخش چهارم: نمایه‌ها		
	نمایه‌ی مصراع‌ها و بیت‌های شاهد از جلد.....	۵۶۳
	نمایه‌ی موضوعی.....	۵۹۷
	نمایه‌ی منابع.....	۶۱۹